

บทความวิจัย**การพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้****มูฮัมหมัดรยानी บากา*****อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต******บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ในการศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานช่วงชั้นที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาวิชาสามัญและศาสนาสามารถบูรณาการกันได้ในทุกวิชาเนื่องจากมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ, โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม, จังหวัดชายแดนภาคใต้

* นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

** Assoc. Ph.D. (Education) อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต

ปัตตานี

Abstract

The purpose of this study was to develop an integrated curriculum framework for level 3 of Islamic private schools in the southern border provinces of Thailand. A Delphi technique by which a panel of 17 experts' opinion on substances and learning standards for integrated subjects as well as learning standards for level 3 was examined. This collected data was used as a guideline for developing an integrated curriculum framework for level 3 of Islamic private School. The results showed that the religious and modern science can be integrated because they have relationship among them.

Keywords: Development Integrated Curriculum, Islamic Private School, Southern Border Provinces of Thailand

บทนำ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถาบันการศึกษาที่มุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดใกล้เคียงนิยมส่งบุตรหลานไปศึกษาเล่าเรียนมาก เพราะผู้ปกครองมีความตระหนักว่าสถาบันดังกล่าวสามารถผลิตเยาวชนให้มีความรู้ทั้งด้านสามัญและศาสนาดีกว่าสถาบันอื่นๆ ปัจจุบันสถานศึกษาเหล่านี้ได้พัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาตามยุคโลกาภิวัตน์

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวคือวิชาอิสลามศึกษา จะใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ส่วนวิชาสามัญจะให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าว จะเห็นได้ว่าใช้เวลามากกว่าโรงเรียนปกติ กล่าวคือ

1. ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 –3 กับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบตีดาอียะฮฺ) ปีที่ 1-3 ใช้เวลาเรียน 1,150-1,500 ชั่วโมง/ปี โดยเฉลี่ยวันละประมาณ 6-7 ชั่วโมง
2. ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 –6กับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบตีดาอียะฮฺ) ปีที่ 1-3 ใช้เวลาเรียน 1,150-1,500 ชั่วโมง/ปี โดยเฉลี่ยวันละประมาณ 6-7 ชั่วโมง
3. ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่1- 3 กับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตาวซซึฎฎะฮฺ) ปีที่ 1-3 ใช้เวลาเรียน 1,150-1,800 ชั่วโมง/ปีโดยเฉลี่ยวันละประมาณ 7-9 ชั่วโมง
4. ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 1 – 3 กับอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาอียะฮฺ) ปีที่ 1-3 ใช้เวลาเรียน ไม่น้อยกว่า 1,850 ชั่วโมง/ปี โดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าวันละประมาณ 9 ชั่วโมง

ข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สองหลักสูตรนั้น ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะประสบปัญหาใน ด้านงบประมาณ การบริหารจัดการ และบุคลากร ดังนั้น การบูรณาการหลักสูตรจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะจะช่วย ลดจำนวนครูผู้สอน และมีงบประมาณเพียงพอในการพัฒนาอาคารสถานที่และการบริหารจัดการตลอดจนผู้เรียนมีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนควบคู่กับหลักสูตรอิสลามศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และในหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546
2. เพื่อพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3
3. เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรบูรณาการและการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546

การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แบบบรรยายเชิงสำรวจ(Descriptive Survey Research) ซึ่งศึกษาข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (DelPhi Technique) ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบบง่าย (Sample Random Sampling) จำนวน 17 ท่าน ตามแนวคิดของวโรเพ็งสวัสดิ์ (2543 : 31) กล่าวว่าเมื่อใช้ผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไปความคลาดเคลื่อนจะลดลงน้อยมาก และจะลงอย่างคงที่ประมาณ 0.02 เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการสำหรับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรหรือรับผิดชอบงานด้านอิสลามศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ปี
2. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรหรือรับผิดชอบงานด้านอิสลามศึกษาไม่น้อยกว่า 6 ปี
3. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร หรือรับผิดชอบงานด้านอิสลามศึกษาไม่น้อยกว่า 8 ปี

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3 ระหว่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 เพื่อบูรณาการเข้าด้วยกันโดยศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาทั้งสองหลักสูตรและนำทฤษฎีการแบ่งประเภทเนื้อหาวิชาของฮิลดา ทาบ (Hilda Taba) คือ เนื้อหาวิชาที่เป็นความจริงและกระบวนการ (Specific Facts and Processes) เนื้อหาวิชาที่เป็นพื้นฐานของความคิด (Basic Ideas) เนื้อหาวิชาที่เป็นนิมิตทัศน์ (Concepts) เนื้อหาวิชาที่เป็นระบบความคิด (Thought Systems) (Hilda Taba, 1962 :175-178) มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักสูตรทั้งสอง รายละเอียดดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน (ว1.1) เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ระบบต่างๆของสิ่งมีชีวิตที่มีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้าง โดยมีกระบวนการศึกษาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตของตนเองเพื่อเป็นป่าวที่ดียำเกรงและปราศจากการตั้งภาคีต่อพระองค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สืบรวจตรวสอบ และอธิบายลักษณะและรูปร่างของเซลล์ต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวและสิ่งมีชีวิตหลายเซลล์ หน้าที่ของส่วนประกอบของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์รวมทั้งกระบวนการที่สารผ่านเซลล์โดยมีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้าง และทรงรอบรู้ในทุกสรรพสิ่ง
2. สืบรวจตรวสอบ และอธิบายปัจจัยที่จำเป็นต้องใช้และผลที่ได้จากการสังเคราะห์ด้วยแสง ความสำคัญ

ของกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้าง

3. สำนวจตรวจสอบ สืบค้นข้อมูล อภิปรายและอธิบายโครงสร้างและการทำงานของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต (พืช สัตว์และมนุษย์) โดยที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงคุ้มครองในทุกกระบวนการ

4. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและโทษของการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สิ่งทั้งปวง การสิ้นสภาพในการเป็นมุสลิมและการศรัทธาต่อพระองค์

5. สืบค้นข้อมูล อภิปรายและอธิบายเกี่ยวกับสารเสพติด ผลของสารเสพติดต่อการทำงานของร่างกายและนำเสนอแนวทางการป้องกันและต่อต้านสารเสพติดตามหลักการของศาสนาอิสลามโดยอ้างอิงหลักฐานจากอัลกุรอานและ อัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนทูต)

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน(ว1.2) ยึดมั่นในหลักศรัทธาต่ออัลลอฮ์อย่างเคร่งครัดโดยการเข้าใจพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตที่พระองค์ทรงสร้างและคุ้มครอง เพื่อแก้ปัญหาสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจและเห็นคุณค่าในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์บนพื้นฐานของการเข้าใจที่พระองค์ทรงสร้างสิ่งมีชีวิต
2. ตระหนักในหลักศรัทธาและสามารถนำผลการศรัทธาต่ออัลลอฮ์มาวิเคราะห์ วิเคราะห์กับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน (ว1.3) เข้าใจกระบวนการของอัลลอฮ์ในการทรงสร้างสิ่งมีชีวิตในการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมซึ่งพระองค์เป็นผู้ทรงคุ้มครอง มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการศรัทธาต่อพระองค์ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สำนวจ สืบค้นข้อมูล และอธิบายความหลากหลายทางชีวภาพที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้างให้สิ่งมีชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล และสำนึกในความสามารถของอัลลอฮ์
2. สำนวจ สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์หลักฐานจากอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนทูต)เพื่อการศรัทธาต่อความยิ่งใหญ่ของพระองค์ในการทรงสร้างสิ่งมีชีวิต

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน(ว 2.1) เข้าใจกระบวนการของอัลลอฮ์ในการสร้างสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์เป็นหลักฐานการศรัทธาต่อพระองค์ หลีกเลี่ยงการตั้งภาคี เพื่อเป็นบ่าวที่ยำเกรง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สำนวจตรวจสอบหลักฐานจากอัลกุรอานและ อัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนทูต) เกี่ยวกับกระบวนการของอัลลอฮ์ในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัว
2. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนทูต)ในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และห่างไกลจากการตั้งภาคีกับพระองค์

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน(ว6.1) เข้าใจกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้างและผู้คุ้มครองต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศและสัณฐานของโลก โดยมีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ด้านความสามารถของพระองค์จากอัลกุรอาน และ อัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สืบค้นข้อมูล อภิปรายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ลมฟ้าอากาศที่มีความสัมพันธ์ในการดำรงชีวิตโดยมีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้าง

2. สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ อภิปรายและอธิบายหลักฐานจากอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

3. สืบค้นข้อมูล สำรวจ ตรวจสอบ อภิปรายและอธิบายเกี่ยวกับทรัพยากรโดยมีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้างและทรงปกครอง

4. สืบค้นข้อมูล สำรวจ ตรวจสอบและอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือการยุบตัว การคดโค้ง โกงงอการผุพังอยู่กับที่ การกร่อน การพัดพา การทับถม และผลของกระบวนการดังกล่าวทำให้เกิดภูมิประเทศแตกต่างกันโดย มีอัลลอฮ์ทรงเป็นผู้กำหนดและบริหารทุกกระบวนการ

5. สำรวจตรวจสอบ อภิปราย และอธิบายเกี่ยวกับโองการอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) ที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งน้ำบนพื้นโลกและแหล่งน้ำใต้ดินโดยมีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้าง

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน (ว 6.2) เข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ทั้งบนผิวโลกและภายในโลกเพื่อยึดมั่นและศรัทธาในอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) ด้วยการอ่าน ตีความและท่องจำโองการอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนของอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ในโลก เพื่อวิเคราะห์เป็นหลักฐานการศรัทธาและยึดมั่นในความสามารถของอัลลอฮ์

2. ท่องจำและตระหนักถึงหลักคำสอนของอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ในโลก เพื่อนำมาปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน (ว7.1) เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะและกาแล็กซี ปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก ที่มีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงคุ้มครอง โดยการสืบเสาะหาความรู้จากอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สืบค้นข้อมูล อภิปรายและอธิบายเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตบนโลกโดยการคุ้มครองของอัลลอฮ์ผู้ทรงรอบรู้ในทุกสรรพสิ่ง

2. วิเคราะห์ อภิปราย อธิบายและท่องจำโองการอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) ที่เกี่ยวข้องกับระบบสุริยะและการให้ประโยชน์ต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย เพื่อนำเป็นหลักฐานการศรัทธาต่อพระองค์

3. รู้และเข้าใจหลักการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ (วจนทานศาสนหุต) เห็นความสำคัญของบทบัญญัติทั้งสองมีทักษะในการศึกษาค้นคว้าและท่องจำ

สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน (ว 7.3) ยึดมั่นและศรัทธาต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงเกียรติและมีอำนาจในการปกครองระบบสุริยะต่างๆ ที่สรรพสิ่งทั้งหลายไม่สามารถทำได้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เชื่อมมั่นในหลักการสอนของอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนซุต) เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต
2. ตระหนักถึงความสำคัญของอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนซุต) ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน (ว 8.1) ใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์และอิสลามศึกษาในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหาของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยอัลลอฮ์ผู้ทรงเป็นผู้กำหนด สามารถอธิบายด้วยการศึกษาข้อมูลจากอัลกุรอานและอัลฮะดีษ(วจนทำนศาสนซุต)ในการศรัทธาและยึดมั่นต่อพระองค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจและเห็นคุณค่าในความสามารถของอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงจัดระบบโดยอนุภาพและผู้ทรงรอบรู้ในการคุ้มครองการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ
2. ตระหนักถึงเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และนำมาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อศรัทธาและยึดมั่นต่ออัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน(ส1.1) เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆนำหลักธรรมของศาสนาอิสลามมาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาของศาสนาอิสลาม หลักการของศาสนาอิสลาม องค์ประกอบของศาสนาอิสลามและศาสนาต่างๆ
2. เห็นความสำคัญและสามารถนำหลักการของศาสนาอิสลาม หลักการของศาสนาอื่นที่เกี่ยวข้องกับความดีและไม่ขัดกับหลักการของศาสนาอิสลามมาปฏิบัติในการดำรงชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
3. รู้และเข้าใจหลักการปฏิบัติและหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม เพื่อนำมาแก้ปัญหาด้านสังคมในการดำรงชีวิต

สาระที่ 1 ศาสนาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน (ส 1.2) ยึดมั่นในหลักคำสอนของ อัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนซุต) ทำความดีตามหลักการของศาสนาอิสลาม และศรัทธาในความเป็นเอกะของอัลลอฮ์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เชื่อมมั่นในหลักการของศาสนาอิสลาม และหลักจริยธรรมในสิ่งที่ดีงามของศาสนา อื่นๆ ที่ไม่ขัดกับหลักการศาสนาอิสลามโดยศึกษาจากอัลกุรอานและอัลฮะดีษ(วจนทำนศาสนซุต)ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข
2. ตระหนักถึงหลักการของศาสนาอิสลามและการปฏิบัติของนักปราชญ์มุสลิมและบุคคลอื่น ๆ ที่เป็น

แบบอย่างทางจริยธรรม โดยการศึกษาวิเคราะห์ ความเป็นเหตุและผลในการปฏิบัติต่อตนเอง เพื่อน ครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ตระหนักในคุณค่าของการยึดมั่นคำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สาระที่ 1 ศาสนาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน(ส1.3) ประพฤติ ปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม และหลักจริยธรรม พร้อมกับนำไปประยุกต์ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอิสลาม และสังคมอื่นๆ ได้อย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม หลักจริยธรรม ค่านิยมด้านศาสนาอิสลาม และหลักความดีของศาสนาอื่นๆ ที่ไม่ขัดกับศาสนาอิสลาม โดยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมในชุมชนและประเทศชาติ เพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามด้วยความเต็มใจและเห็นคุณค่า

3. ยึดมั่นในหลักจริยธรรมอิสลามเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน(ส2.1) ปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองที่ดีตามหลักคำสอนของอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนท่านศาสนทูต) ต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่หลากหลายแนวความเชื่อประเพณี และวัฒนธรรมอย่างสันติสุข

1. ตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมุสลิมที่จะต้องปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามในการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างสันติสุข

2. ตระหนักถึงสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ของการเป็นมุสลิม เข้าใจสิทธิมนุษยชนเพื่อคุ้มครองปกป้องตนเองและคนอื่นๆ ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมืองที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบต่างๆ

3. ตระหนักและยึดมั่นในหลักการของศาสนาอิสลามเพื่อนำมาปฏิบัติในการดำรงชีวิต

4. เข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรมในท้องถิ่นและประเทศที่หลากหลายทางด้านศาสนาและแนวความคิด เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน (ส 3.1) เข้าใจหลักการอิสลาม สามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและใช้อย่างประหยัด เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจความหมายของเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากร เพื่อการผลิตโดยคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม

2. รู้ความหมาย ความแตกต่าง และวิธีการนำทรัพยากรตามระบบเศรษฐศาสตร์อิสลามมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม

3. เห็นคุณค่าและสามารถตัดสินใจตามหลักการของศาสนาอิสลามในฐานะผู้บริโภคโดยพิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับอย่างคุ้มค่า

4. เข้าใจและสามารถดำเนินการระบบสหกรณ์ตามหลักการของศาสนาอิสลาม

5. เข้าใจเกี่ยวกับระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการของศาสนาอิสลาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน (ส 3.2) เข้าใจบทบาทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับมูลค่าการตลาด สถาบันการบริหารทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ ความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมที่หลากหลายแนวความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้และเข้าใจบทบาทบัญญัติอิสลามเกี่ยวข้องกับมูลค่าการตลาดและสามารถนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตในสังคม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน (ส 4.1) เข้าใจความหมายความสำคัญของแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลามและประวัติศาสตร์อื่นๆ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้และเข้าใจยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลามและประวัติศาสตร์อื่นๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อใช้การศึกษาอภิปรายความเป็นมาของประวัติศาสตร์อิสลาม และประวัติศาสตร์อื่นๆ
3. เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อนำมาใช้ศึกษาหาข้อสรุปและนำเสนอเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อิสลามและประวัติศาสตร์อื่นๆอย่างมีวิจารณญาณ
4. ตระหนักและเห็นคุณค่าของประวัติความเป็นมาของอัลกุรอานและ อัลฮะดีษ (วัจนทำนศาสนทูต)

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน(ส 4.2) เข้าใจประวัติความเป็นมาของชาติไทย ประวัติศาสตร์อิสลามในท้องถิ่นและภูมิภาค มีความภูมิใจในการดำรงชีวิตเป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม ศิลปวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศไทยในดินแดนประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่อยู่ในประเทศไทย
2. วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ที่สอดคล้องกับการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม
3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลงานของบุคคลที่สำคัญทั้งในและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อิสลามและประวัติศาสตร์อื่นๆ เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน (ส 5.1) เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบต่าง ๆ ที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงปกครองและคุ้มครอง ใช้แผนที่เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลภูมิศาสตร์ สารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้ และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- 1.วิเคราะห์ เปรียบเทียบพื้นที่ของโลกแต่ละแห่งที่มีความแตกต่างทางกายภาพและระบบการดำเนินชีวิตของสรรพสิ่งที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้างและผู้จัดระบบโดยอนุภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษากับอิสลามศึกษา

สาระที่ 1 การเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน (พ1.1) เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์ตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละช่วงและวัยโดยมีอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงกำหนด
2. เข้าใจการพัฒนาการของมนุษย์ตามหลักการศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ
3. วิเคราะห์ อภิปรายโองการอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนท่นศาสนทูต) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของมนุษย์
4. ตระหนักและเห็นคุณค่าที่อัลลอฮ์ได้ทรงสร้างมนุษย์ที่มีความแตกต่างจากสรรพสิ่งอื่นๆ

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน(พ 2.1) เข้าใจบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับมุนากาฮาด ญินายาต และเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัวเพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลาม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- 1.รู้และเข้าใจบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับมุนากาฮาด ญินายาต สามารถนำไปแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับครอบครัว สังคมในการดำเนินชีวิตและส่งเสริมคทางเพศ
2. ตระหนักและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลามในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัวและสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีกับอิสลามศึกษา

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน(ง 2.1) เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในการงานอาชีพ มีคุณธรรมตามหลักการของศาสนาอิสลาม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริตพร้อมกับยึดมั่นหลักจริยธรรมอิสลาม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพตามหลักการของจริยธรรมอิสลาม
2. เห็นประโยชน์และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอย่างสุจริตและถูกต้องตามหลักการของอิสลาม
3. วิเคราะห์ อภิปรายโองการอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนท่นศาสนทูต) ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของมนุษย์
4. ยึดมั่นตามหลักจริยธรรมอิสลามในการประกอบอาชีพ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

มาตรฐาน(ง5.1) ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้างงาน การสร้างอาชีพสุจริตตามหลักจริยธรรมอิสลามอย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์และมีความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. ยึดมั่นและเห็นคุณค่าในการงานอาชีพที่สุจริตตามหลักการอิสลาม เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกับอิสลามศึกษา

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน(ต1.1) เข้าใจกระบวนการฟัง การอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อเกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลาม และเรื่องอื่น ๆ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด รวมทั้งเข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ คำอธิบาย เพื่อเข้าใจบทบัญญัติอิสลาม
2. เข้าใจและตีความอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนทูต) และสื่อที่มีใช้ความเรียงในรูปแบบต่างๆ โดยถ่ายโอนเป็นข้อความที่ใช้ถ้อยคำของตนเองหรือถ่ายโอนข้อความที่เป็นสื่อที่มีใช้ความเรียง
3. เข้าใจ ตีความและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ (วจนทำนศาสนทูต) ข้อมูลและข่าวสาร จากสื่อ สิ่งตีพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับหลักการศาสนาอิสลามหรือเรื่องอื่นๆ
4. ใช้ภาษาต่างประเทศ (อาหรับ มลายู อังกฤษ) เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับสูงขึ้น

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน(ต1.3) เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการศาสนาอิสลาม เรื่องราว ต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หรือวิทยาการที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักการศาสนาอิสลาม เรื่องราวสั้นๆ หรือกิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ รวมทั้งเหตุการณ์ทั่วไป
2. นำเสนอความคิดเห็น รวบรวมเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลาม ประสบการณ์ส่วนตัวหรือเหตุการณ์ต่างๆ
3. อ่านร้อยแก้ว ร้อยกรองและบทความที่เกี่ยวข้องกับหลักการของศาสนาอิสลามได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงของภาษา (อาหรับ มลายู อังกฤษ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน(ท2.1) ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร ย่อความ เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับอิสลามศึกษา เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอิสลามศึกษาและอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง เขียนรายงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับอิสลามศึกษาและอื่น ๆ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน (ท3.1) สามารถเลือกฟัง ดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ เกี่ยวกับอิสลามศึกษาหรืออื่นๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู สังเกตการใช้น้ำเสียงกิริยาท่าทางการใช้ถ้อยคำของผู้พูดและสามารถแสดงทรรศนะจากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่างๆ เกี่ยวกับอิสลามศึกษาและอื่นๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณ

2. สามารถพูดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์และการประเมินเรื่องราวต่างๆ พูดเชิญชวน อวยพร และพูดในโอกาสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษาและอื่นๆ ได้อย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน นำฟังตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดูและการพูด

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์กับอิสลามศึกษา

สาระที่ 2 การวัด

มาตรฐาน(ค2.1) เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัดทั่วไป หลักการของศาสนาอิสลามด้านอิบาดาตและมุอามาลาตในการดำรงชีวิต เพื่อเป็นบ่าวที่ยำเกรงต่ออัลลอฮ์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจเกี่ยวกับการดูเวลาในการละหมาดโดยการวัดจากเงาของดวงอาทิตย์ในเวลาต่างๆ ตลอดจนเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัด ตวงและชั่งกิโลกรัมตามหลักการของศาสนาอิสลาม

2. เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโทษของผู้กระทำการทุจริตในการวัด ตวงและชั่งกิโลกรัมตามหลักการของอิสลาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะกับอิสลามศึกษา

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน(ศ1.1) รู้และเข้าใจทัศนศิลป์ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ บนพื้นฐานสังเกตการใช้น้ำเสียงกิริยาท่าทางการใช้ถ้อยคำของผู้พูดและสามารถแสดงหลักการของศาสนาอิสลาม แสดงความรู้สึก ความคิด ต่องานศิลปะอย่างอิสระ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. รู้วิธีสื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจด้วยวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการทางศิลปะที่ไม่ขัดกับหลักการศาสนาอิสลาม

2. คิดริเริ่ม ดัดแปลงใช้ทัศนธาตุ และองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เทคนิค วิธีการ รูปแบบใหม่ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์ตามความถนัดที่ไม่ผิดกับหลักการของศาสนาอิสลาม

3. ใช้กระบวนการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ประยุกต์ ใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามและมีความรับผิดชอบ

4. วิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ทัศนศิลป์ตามหลักการของศาสนาอิสลาม

5. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงามจากประสบการณ์ จินตนาการที่อยู่บนหลักการของศาสนาอิสลาม

6. นำความรู้และวิธีการ ประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ที่ไม่ขัดกับหลักการของศาสนาอิสลามไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน (ศ1.2) เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่ไม่ขัดกับหลักการอิสลามซึ่งเป็นมรดกและภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจแนวความคิดเกี่ยวกับทัศนศิลป์บนพื้นฐานของหลักการศาสนาอิสลามในการดำรงชีวิต
2. ชាប់ซึ่งและเห็นคุณค่าในการสร้างทัศนศิลป์ที่สะท้อนแนวคิดอิสลามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ 2 คนตรี

มาตรฐาน (ศ 2.1) เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับดนตรีที่อิสลามอนุญาตและไม่อนุญาตตลอดขึ้นชมพร้อมประยุกต์ใช้เครื่องดนตรีที่อิสลามอนุญาตในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจถึงหลักการอิสลามเกี่ยวกับเครื่องดนตรีที่ศาสนาอิสลามอนุญาตและไม่อนุญาตในการเล่นและประยุกต์ในการดำรงชีวิตพร้อมกับชื่นชมเครื่องดนตรีที่อิสลามอนุญาต
2. วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ถึงสาเหตุที่อิสลามไม่อนุญาตในการเล่นดนตรี
3. แสดงออกถึงความรู้สึกรักไพอเราะของดนตรีที่อิสลามอนุญาต
4. วิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์เกี่ยวกับดนตรีที่อิสลามอนุญาตและไม่อนุญาต
5. แสดงความคิดเห็นและจำแนกความแตกต่างของดนตรีที่อิสลามอนุญาตและไม่อนุญาต
6. สร้างสรรค์และชื่นชอบดนตรีที่อิสลามอนุญาต

สาระที่ 2 คนตรี

มาตรฐาน(ศ 2.2) เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่ไม่ขัดกับหลักการอิสลามซึ่งเป็นมรดกและภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจหลักการของอิสลามเกี่ยวกับการเล่นดนตรีที่อิสลามอนุญาตและไม่อนุญาตในการดำรงชีวิต
2. มีส่วนร่วมและชាប់ซึ่งในกิจกรรมดนตรีที่อิสลามอนุญาตและหลีกเลี่ยงในกิจกรรมดนตรีที่อิสลามไม่อนุญาต

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน(ศ 3.1) เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์การเล่นนาฏศิลป์ตามหลักการศาสนาอิสลาม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นนาฏศิลป์ตามทัศนของ อิสลาม
2. วิจารณ์ประโยชน์และโทษการเล่นนาฏศิลป์ตามหลักการของอิสลาม
3. แสดงออกถึงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะการแสดงในรูปแบบต่างๆ บนพื้นฐานของหลักการอิสลาม
4. วิเคราะห์ วิพากษ์ และวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ตามแนวทางศาสนาอิสลาม

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน(ศ 3.2) เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและความขัดแย้งกับหลักการอิสลาม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจถึงหลักการอิสลามที่ไม่อนุญาตให้แสดงนาฏศิลป์และละครในการดำรงชีวิต
2. สำรวจและทำความเข้าใจรูปแบบ วิธีการแสดงทางนาฏศิลป์ และการละครตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีใช้อิสลาม
3. ชาบซัง และเห็นคุณค่าของหลักการอิสลามที่ไม่อนุญาตให้มุสลิมแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัย การพัฒนากรอบหลักสูตรบูรณาการช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการบูรณาการสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 ระหว่างวิชาสามัญศึกษาและวิชาอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ซึ่งกล่าวได้ว่าวิชาสามัญศึกษาสามารถบูรณาการกับอิสลามศึกษาได้ทุกวิชา ทั้งนี้เนื่องจากวิชาสามัญศึกษาและอิสลามศึกษามีความสัมพันธ์กันหรือมิได้ขัดแย้งกัน ทั้งๆ ที่เราเห็นได้ชัดเจนว่าปัจจุบันนี้ มีการจัดการเรียนการสอนแยกกัน ดังที่ Ghazali Basri (1991 : 15) กล่าวถึงพื้นฐานด้านปรัชญาระหว่างวิชาสามัญศึกษาและอิสลามศึกษานั้น เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกัน ไม่สามารถบูรณาการกันได้ อย่างไรก็ตาม การบูรณาการระหว่างวิชาทั้งสองนั้น สามารถกระทำได้ด้วยการประนีประนอมกัน ประเด็นนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Narongraksakhet (1995 : Abstract) ได้เสนอแนวคิดว่าการบูรณาการหลักสูตรสามัญศึกษาและหลักสูตรอิสลามศึกษานั้น สามารถกระทำได้ด้วยความร่วมมือระหว่าง ทั้งนี้เนื่องจากการบูรณาการนั้นมีใช้ไปรวมเป็นวิชาเดียวกัน

ด้วยเหตุดังกล่าว การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะความสัมพันธ์ของเนื้อหา ตามแนวคิดของ Jacqueline McDendal และ Charlene Czerniak (1994 : 5 – 6) ซึ่งเสนอกรอบแนวคิดในการบูรณาการหลักสูตรว่า ให้พิจารณาแนวคิดพื้นฐานของแต่ละวิชาที่มีความสัมพันธ์และสามารถเชื่อมโยงด้วยกันได้ และพิจารณาเนื้อหาแต่ละวิชาที่สามารถพัฒนาและเชื่อมโยงเข้ากับเรื่อง แต่ยังได้นำทฤษฎีการแบ่งประเภท เนื้อหาวิชาของฮิลดา ทาบา (Hilda Taba) ในการพัฒนาหลักสูตรมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 ทั้งสองหลักสูตรอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการบูรณาการหลักสูตรมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาดังกล่าวมีการใช้ทั้งสองหลักสูตรในการเรียนการสอน คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ซึ่งทำให้ประสบปัญหาในการบริหารจัดการมากกว่าโรงเรียนประเภทอื่นๆ เช่นด้านเวลาเรียน จำนวนครูผู้สอน และงบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารสอดคล้องกับงานวิจัยของนิเลาะ แวอุซัง และคณะ (2550 :13) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะใช้สองหลักสูตรควบคู่กัน จึงต้องใช้เวลาในการศึกษามากกว่าหลักสูตรเดียว การบูรณาการหลักสูตรจึงถือเป็นทางออกหนึ่งที่อาจแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายของเนื้อหาและเป็นการลดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมุฮัมมัด บิลหะยียาบูบากา (2548 : 78) กล่าวว่า เวลาและเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น มากเกินไป เนื้อหาของทั้งสองหลักสูตรมีเรื่องที่เกี่ยวข้องซ้ำซ้อนกัน ควรปรับเป็นเนื้อหาเดียวกัน เนื้อหาสามารถบูรณาการเข้าด้วยกันได้ การแยกสองหลักสูตรทำให้ต้องใช้บุคลากรมากกว่าโรงเรียนสามัญทั่วไป

นอกจากนี้ ศาสนาอิสลามก็ยังเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มิได้แยกแยะระหว่างศาสนาและสามัญศึกษา เห็นได้จากวัจนะของท่านศาสนทูต (ขอความจำเริญและความสันติจงมีแด่ท่าน) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ดังที่ Shalaby,Ahmad (1954 : 48) กล่าวว่า “...เมื่อท่านศาสดาถึงเมืองมะดีนะฮ์ มัสยิดของท่านก็ถูกสร้างขึ้นที่ อัล มิร์บัต (al Mirbad) และในมัสยิดแห่งนี้ ท่าน (มุฮัมหมัด) (ขอความจำเริญและความสันติจงมีแด่ท่าน) เคยสอนเคาะฮาบะของท่านเกี่ยวกับวิชาศาสนาและวิชาทางโลก”

จากวัจนะของท่านศาสนทูต (ขอความจำเริญและความสันติจงมีแด่ท่าน) จึงทำให้ อัล- บัฆดาดี เสนอให้ผู้สอนใช้หลักสูตรบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพราะท่านเชื่อว่า หลักสูตรบูรณาการจะให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนดีกว่า ในทางตรงกันข้าม ท่านได้ตำหนิผู้สอน นักเรียนที่มีได้ใช้หลักสูตรบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน (Narongraksakhet,1993 : 8)

กล่าวโดยสรุป การบูรณาการหลักสูตรหรือเนื้อหาระหว่างวิชาสามัญศึกษาและอิสลามศึกษานั้น จึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ซึ่งเป็นแนวทางที่ศาสนาอิสลามได้ส่งเสริมและสนับสนุนอีกด้วย ดังนั้นผู้บริหารและนักวิชาการอิสลามศึกษาทุกท่านที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรตระหนักและผลักดันให้หลักสูตรบูรณาการระหว่างสามัญศึกษาและอิสลามศึกษาเกิดขึ้นในสถานศึกษาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาประเด็นปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการนำผลการวิจัยไปศึกษาวิเคราะห์จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. **หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม**. กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. นนทบุรี. ไทยร่มเกล้า.
- นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ. 2550. **การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
- มูฮัมมัด บิลหะยีอาบูบกา. 2548. **ทัศนะต่อแนวคิด ทิศทางและรูปแบบการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาที่สอนควบคู่วิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาโรงเรียนอาลาวีเยะห์วิทยา**. ภาคนิพนธ์ มหาบัณฑิตพัฒนาลังคม สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์.
- Ghazali Basri. (1991). **An Integrated Education System In A Multi-Faith And Multi-Cultural Country**. _ Muslim Youth movement of Malaysia
- Narongraksakhet,Ibrahim. 1993. **Islamic Education Curriculum in the Fifth Century of Hijrah**. Presented at M.ed. Postgraduated student's meeting, Department of Education, International Islamic University, Malaysia
- Narongraksakhet,Ibrahim. 1995. **Towards Integrated Curriculum in Islamic Private Schools in Southern Thailand : A Study on the Relationship between Tradition and Modern Subjects**. Thesis for Degree of Master of Education. International Islamic University Malaysia
- Shalaby,Ahmad. 1954. **History of Muslim Education**. Beirut: Dar al Kashshaf.
- Taba. H. 1962. **Curriculum development : Theory and practise**. New York : Harcourt. Brace & World.

บทความวิชาการ

- วาโร เฟ็งสวัสดี. 2543. **การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยโดยใช้วิเคราะห้เทคนิคเดลฟาย**. วารสารวิทยาบรึการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,1(2),30 – 38.
- Jacqueline McDonald, Charlene Czerniak. 1994. **Developing Interdisciplinary Units: Strategies and Examples**. Journal of School Science and Mathematic .94 (1), 5–10.